

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์การศึกษาวิจัย เรื่อง
การประเมินผลการดำเนินงานโครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
ในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อศูนย์ ฯ ตำบล

ที่ตั้ง อำเภอ จังหวัด

1. ข้อมูลพื้นฐานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบศูนย์บริการ ฯ ประจำตำบล

1.1 เพศ (1) ชาย (2) หญิง

1.2 อายุ ปี (มากกว่า 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี)

1.3 วุฒิการศึกษา

(1) ต่ำกว่าปริญญาตรี

(2) ปริญญาตรี

(3) สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 ตำแหน่งหน้าที่

(1) เจ้าหน้าที่งานการเกษตร

(2) นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

1.5 เคยได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานตามโครงการ

(1) ไม่เคย (2) เคย จาก (ระบุ)

2. ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์บริการ ฯ ประจำตำบล

2.1 ระยะเวลาการจัดตั้ง ปี (มากกว่า 6 เดือนคิดเป็น 1 ปี)

2.2 สถานที่ทำการ

(1) ใช้ที่ทำการร่วมกับ อบต.

(2) ใช้ที่ทำการแยกต่างหากแต่อยู่ในบริเวณเดียวกันกับ อบต.

(3) ใช้ที่ทำการแยกห่างจาก อบต.

2.3 ท่าเลที่ตั้ง

(1) อยู่กลางชุมชน

(2) อยู่ห่างชุมชน

2.4 การเปิดให้บริการ

(1) เปิดให้บริการ 4 - 7 วัน ต่ออาทิตย์

(2) เปิดให้บริการ 1 - 3 วัน ต่ออาทิตย์

(3) ไม่เปิดให้บริการเลย

2.5 เจ้าหน้าที่ให้บริการ

(1) มีเจ้าหน้าที่ให้บริการทุกครั้งที่เปิดให้บริการ

(2) มีเจ้าหน้าที่เป็นบางครั้ง

(3) ไม่มีเจ้าหน้าที่ให้บริการเลย

3. ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกรในตำบล

3.1 อาชีพ ส่วนใหญ่ของเกษตรกร

(1) ทำนา

(2) ทำสวน ทำไร่

(3) เลี้ยงสัตว์

(4) อื่น ๆ ระบุ

3.2 กลุ่มอาชีพด้านการเกษตรที่ชัดเจนในตำบล

(1) ไม่มี (2) มี ระบุ

3.3 ลักษณะการผลิตด้านการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่

(1) แบบพอเพียงเพื่อบริโภคเป็นหลัก

(2) เน้นผลิตเพื่อจำหน่าย

(3) อื่น ๆ ระบุ

4. ข้อมูลผลการดำเนินการ

ประเด็น/หัวข้อ	การดำเนินการ			คุณภาพผลงาน				
	3	2	1	5	4	3	2	1
4.1 การประชุมคณะกรรมการศูนย์เพื่อ แก้ปัญหาให้กับเกษตรกร								
4.2 การจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี								
4.3 การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ของ เกษตรกร								
4.4 การปรับปรุงข้อมูลพื้นฐาน								
4.5 การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร								
4.6 การให้บริการ ณ จุดถ่ายทอด								
4.7 การเตือนภัย								
4.8 การรับคำร้อง								
4.9 การจัดเวทีชุมชน								
4.10 การจัดสร้างเครือข่ายเรียนรู้								
1) จุดสาธิต								
2) วิทยากรเกษตรกร								
4.11 การจัดการกระบวนการเรียนรู้								

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน

1.
2.
3.
4.

5. ข้อมูลผลการใช้บริการ

5.1 การใช้บริการศูนย์ฯ ประจำตำบล

1. จำนวนผู้ใช้บริการ เฉลี่ยต่อเดือน คน
2. ประเด็นที่ผู้ขอใช้บริการ (เรียงตามลำดับความสำคัญ)
 - () ศึกษาหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ที่มีในศูนย์
 - () ยื่นคำร้องเกี่ยวกับปัญหาการผลิต
 - () ศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร
 - () ขอรับการฝึกอบรมความรู้
 - () ขอรับบริการข้อมูลข่าวสาร
 - () บริการปัจจัยสนับสนุนการผลิต
 - () อื่น ๆ ระบุ

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการใช้บริการ

.....

.....

5.2 การใช้บริการจุดสาธิตและเกษตรกรวิทยากร

1. จำนวนผู้ใช้บริการ เฉลี่ยต่อเดือน คน
2. ประเด็นที่ผู้ขอใช้บริการ (เรียงตามลำดับความสำคัญ)
 - () คู่มืออย่างการผลิต
 - () ขอคำแนะนำด้านการเกษตร
 - () ขอซื้อพันธุ์สัตว์/พืช หรือปัจจัยการผลิต
 - () ขอความช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลสัตว์
 - () ขอใช้บริการแก้ปัญหาด้านการผลิต
 - () จำหน่าย หรือฝากจำหน่ายผลผลิต

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการใช้บริการ

.....

.....

ภาคผนวก ข

ความเป็นมาของโครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2542 : 9-13) ได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร โดยมีหลักการที่สำคัญ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. เพื่อให้การดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่บัญญัติไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตราที่ 78 รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง มาตราที่ 79 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายชีวภาพอย่างสมดุล และมาตราที่ 84 รัฐจะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกร เพื่อวางแผนทางการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกรพัฒนาความรู้ของเกษตรกรให้สามารถนำไปปรับใช้ในการผลิตการเกษตร
2. เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปรับบทบาทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สอดคล้องกับเกิดความมั่นคง ก้าวหน้า และการเพิ่มรายได้ของชุมชนจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
3. เพื่อให้เกิดการระดมบุคลากรและงบประมาณ ลงในพื้นที่ในลักษณะบูรณาการ
4. เพื่อปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตร ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน

เป้าหมาย

ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการและกำหนดเทคโนโลยีการเกษตรในตำบลเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแม่ข่ายในการเรียนรู้ ตามระยะเวลาดำเนินการ ประกอบด้วย

ระยะเวลาดำเนินการ

ภายในปีงบประมาณ 2544-2546

แนวทางการดำเนินโครงการ

การเตรียมความพร้อมของการดำเนินงานโครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร ได้กำหนดให้มีการจัดแบ่งการเตรียมการไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ โดยดำเนินการประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโครงการ แนวทาง และขั้นตอนการดำเนินงาน ให้สามารถดำเนินการตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้เข้าใจถึงหลักการของโครงการ

2. การคัดเลือกและจำแนกตำบลเป้าหมาย ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

2.1 เป็นตำบลที่เหมาะสมต่อการเพิ่มศักยภาพด้านการเกษตร

2.2 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเพื่อการสร้างเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้

2.3 เกษตรกรในตำบลมีความพร้อมและต้องการเข้าร่วมโครงการ

เพื่อให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีเกิดประสิทธิภาพ จึงได้จำแนกกลุ่มของตำบลตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับเริ่มดำเนินการ (2) ระดับพัฒนา (3) ระดับสมบูรณ์แบบ โดยให้พิจารณาดำเนินการคัดเลือกตำบลระดับพัฒนาที่มีศักยภาพ และมีกิจกรรมการเกษตรที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา เข้าร่วมโครงการตามเป้าหมายในแต่ละปีและพัฒนาต่อเนื่องเป็นระดับสมบูรณ์แบบต่อไป

3. การสำรวจข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ตำบลเป้าหมาย เพื่อปรับปรุงระบบการส่งเสริมการเกษตรให้สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน โดย

3.1 จัดทำทะเบียนครัวเรือน และการจัดเก็บข้อมูลเกษตร ในตำบลเป้าหมายโดยอาศัยผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน และ/หรือแกนนำกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

3.2 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่มีอยู่อย่างละเอียด ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เพื่อกำหนดกิจกรรมตามโครงการและใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผล

4. การจัดทำแผนปฏิบัติงานโครงการ โดยกำหนดกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีในพื้นที่จากผลสำรวจและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการทำกิจกรรมการเกษตรประเภทต่าง ๆ ของตำบล และพิจารณากำหนดกิจกรรม การสาธิต ทดสอบ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5. การดำเนินงานกระบวนการเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่

5.1 การตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานโครงการทั้งหมดของตำบล เป็นแหล่งข้อมูลด้านการเกษตรทั้งหมด ตลอดจนเป็นแหล่งในการบริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร (information Center)

5.2 การตั้งจุดวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ โดยหน่วยงานเชิงวิชาการสามารถเข้ามาดำเนินการศึกษาวิจัยในชุมชน ภายใต้ความร่วมมือของเกษตรกรและการกำกับการของหน่วยราชการ เป็นการขยายฐานงานวิจัย

5.3 การตั้งจุดสาธิตทดสอบนำร่อง ภายใต้เครือข่ายของศูนย์ เพื่อให้เกษตรกรในตำบลนั้น หรือตำบลใกล้เคียงมาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติเป็นการขยายผลได้แก่

5.3.1 ตั้งจุดสาธิตต้นแบบเชิงผสมผสานกิจกรรมการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งความรู้แบบเบ็ดเสร็จ (One stop service) โดยความร่วมมือของเกษตรกรและการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะบูรณาการ (Intergration) โดยพิจารณาเลือกกิจกรรมตามศักยภาพของพื้นที่ที่สำคัญ ซึ่งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากชุดกิจกรรมทางเลือกของแต่ละส่วนราชการ

5.3.2 ตั้งจุดสาธิตนำร่องเชิงการผลิตทางการเกษตรในแต่ละด้าน (Alternative Demonstration) ตามศักยภาพของพื้นที่ การจัดการฟาร์มของเกษตรกร กระบวนการผลิตพืช การผลิตสัตว์ ประมง ฯลฯ ซึ่งการสาธิตดังกล่าวจะแสดงให้เห็นกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ การตลาด หรือธุรกิจเกษตร เพื่อเป็นต้นแบบในการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรไปสู่พื้นที่อื่น ๆ

5.3.3 ตั้งจุดทดสอบเทคโนโลยีชุมชน (Verification trial) โดยการนำผลการวิจัยหรือข้อเสนอแนะเชิงวิชาการจากแหล่งต่าง ๆ มาทดสอบในไร่นาของเกษตรกรในตำบลเป้าหมาย เพื่อยืนยันผลในสภาพจริงของพื้นที่เกษตรกร และส่งเสริมเผยแพร่ต่อไป

5.4 การจัดตั้งและอบรมเกษตรกร ผู้ดำเนินการสาธิต ทดสอบ (เกษตรกรอาสา) เพื่อให้เป็นผู้สามารถถ่ายทอดความรู้ ภายใต้วิธีและขั้นตอนการจัดการทำกิจกรรมสาธิต ทดสอบ ผู้เกษตรกรรายอื่น ให้สามารถพัฒนากิจกรรมในไร่นา หรือนำไปขยายผลในพื้นที่ตำบล

5.5 การดำเนินการกระบวนการให้เกษตรกรในตำบล หรือพื้นที่ใกล้เคียงมาเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการรับเทคโนโลยี จากจุดถ่ายทอดโดยตรงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การฝึกปฏิบัติงานในภาคสนาม การดูงาน

5.6 การดำเนินการกระบวนการขยายผลลงสู่พื้นที่ในตำบล โดยกำหนดวิธีการให้เกษตรกรที่รับการถ่ายทอดความรู้นำไปขยายผล เช่น การให้บริการความรู้อย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนปัจจัยบางอย่างสำหรับเกษตรกรผู้ขยายผลตามความจำเป็น

6. การส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเป็นการกระจายความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่ประสบผลสำเร็จไปสู่เกษตรกร ทั้งในระดับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทั่วไป

7. การพัฒนากระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยการจัดประชุมสัมมนา การระดมความคิดจากนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ และสถาบันทางวิชาการ ให้เกิดการพัฒนาระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตลอดจนประเด็นการสาธิตทดสอบกิจกรรมการเกษตร เป็นต้น

8. การตรวจสอบ ติดตาม และรายงาน เพื่อรับทราบผลก้าวหน้าการดำเนินงาน ได้แก่ การทดสอบสาธิต การนำเกษตรกรมาเรียนรู้ การขยายผล ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานต่อไป

9. การประเมินผล โดยการประเมินโครงการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข

เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นไปตามขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานศูนย์ 12 ขั้นตอน โดยสรุปดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นจัดทำศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการจัดทำจุดถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรหรือจุดสาธิต

ขั้นตอนที่ 4 การฝึกอบรมวิทยากรเกษตรกร

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นการเข้าถึง

ขั้นตอนที่ 6 การบริหารงานศูนย์

ขั้นตอนที่ 7 การดำเนินงานตามกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

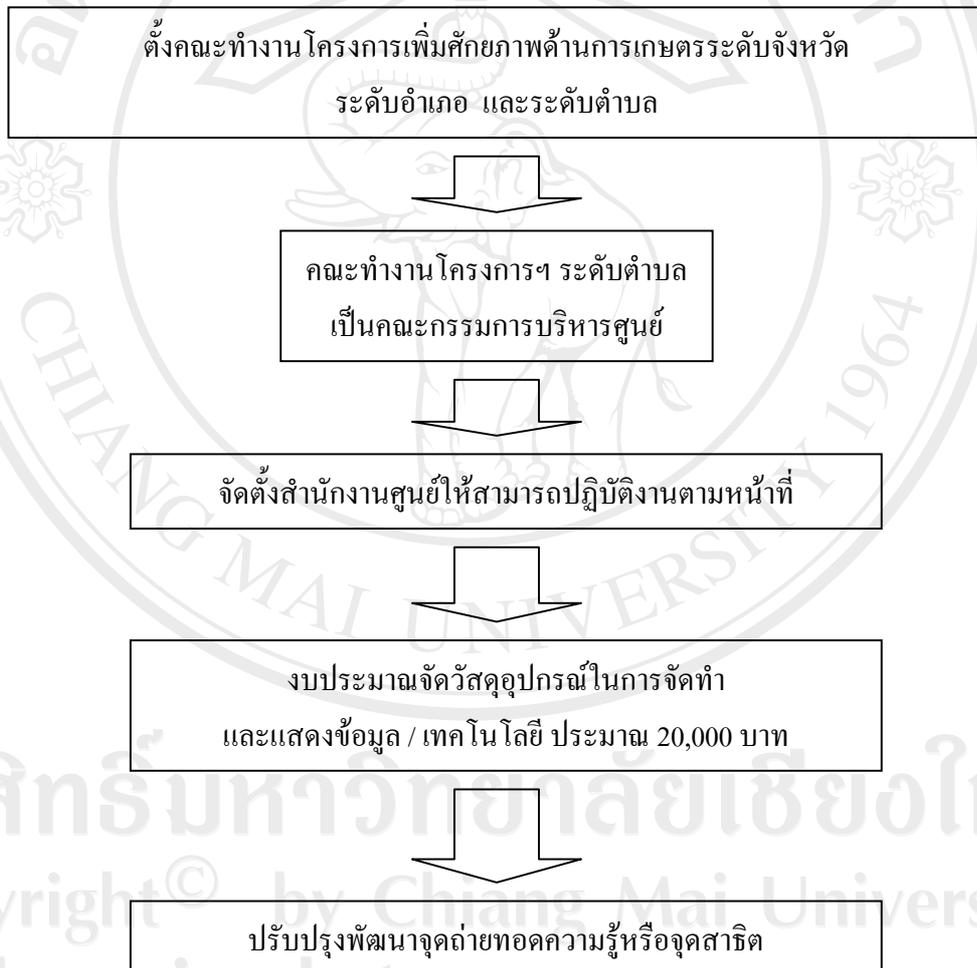
ขั้นตอนที่ 8 การประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร

ขั้นตอนที่ 9 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ขั้นตอนที่ 10 การพัฒนากระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 11 การขยายผลทั้งด้านความรู้ กิจกรรมดำเนินการให้กับเกษตรกรเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
 ขั้นตอนที่ 12 การประเมินผล

ขบวนการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวอมรรรัตน์ วรรณโชติ	รหัสประจำตัว 4584781
วัน เดือน ปีเกิด	4 เมษายน 2504	
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
การทำงาน (ปัจจุบัน)	สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยที่ 5 ตำแหน่ง นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 6 ว. 170 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 053 – 892457-9 โทรสาร 053-892456	

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved